

4940

491.99	-8
<hr/>	
n-48	

[1929]

2010

7018

4

ԻՄ ԳԻՐԳՍ

(ՇՈՂԱԿԱԹ)

ԱՅՐԲԵՆԱՐԱՆ-ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

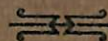
Ա. ՏԱՐԻ

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ

ԿԱԶՄԵՑ

Հ. Հ. ՈՍԿԵԱՆ

ՄԻԽԹ. ՈՒԽՏԸ

491.99

Ո-48

ՎԻՇՆՆԱ

[1929]

2002

491.99

n-48

ԻՄ ԳԻՐԶՍ

(ՇՈՂԱԿԱԹ)

ԱՅՐԲԵՆԱՐԱՆ-ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Ա. ՏԱՐԻ

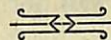
ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ

1006
27944

ԿԱԶՄԵՑ

Հ. Հ. ՈՍԿԵԱՆ

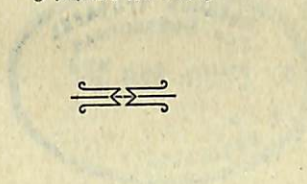
ՄԴԵՍԻՍ. ՈՒՍԵՆԷ

ՎԻԵՆՆԱ

Հաստատուած Բուլղարական պետութեան կրթական նախարարութեան
թ 3371 արտօնագրով:

2018
~~5000~~

27817-к.2

ш Ш

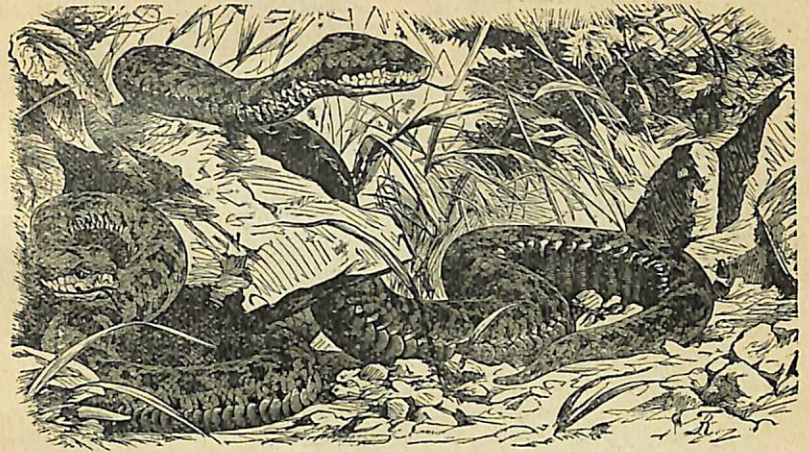
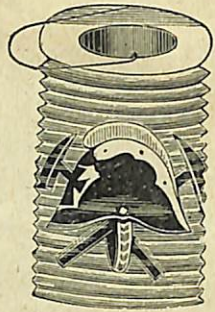
ш Ш ш

Ш Ш Ш ш ш ш

ш ш ш ш ш ш ш ш

10767-57

Լ Լ Լ Լ

Լ ա Լ ա Լ ա Լ ա

Ա Լ ա Լ ա

Լ ա Լ ա Լ ա Լ ա Լ ա Լ ա

Ի Ի Ի Ի

Ի Լ Լ Լ

Ի Լ ա Լ ա

Ի ա Ի ա Ի ա Ի ա Ի ա

Բ Բ Ք Ք

Բա բի բիբ

Բա ալ բալ

բա Բբ Բբբ բայ

Թ Թ

Թ Թ

Թա Թաթ Թալ

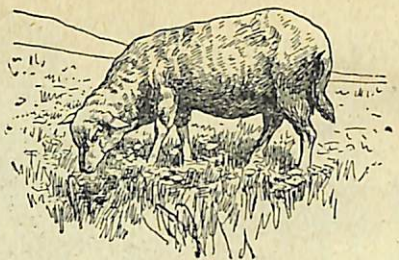
Թի լաթ բիլ

թա Թաթ Թայ լաթ Թ

Ռ ռ Պ Պ ռ ռ

Ռ Ա ռ Բառ

առ Բայ Բառ առ ռա

Գ Գ *Գ Գ Գ*

Գալ գառ թագ

Գառ բիբ գալ

Թառ թիռ գիլ

գալ գառ թագ գալ

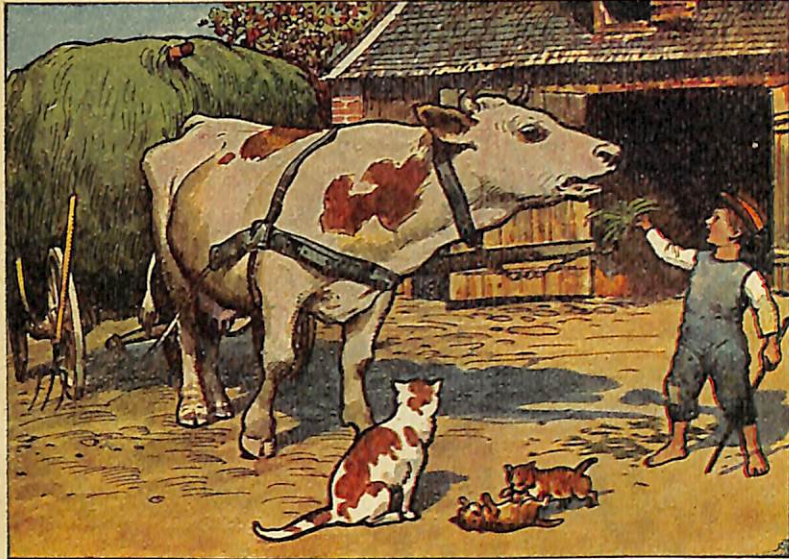
Ե Ե *Ե Ե*

ԵԼ թել եռ

Եռ բեռ լեռ

ԵԼ գալ ալ

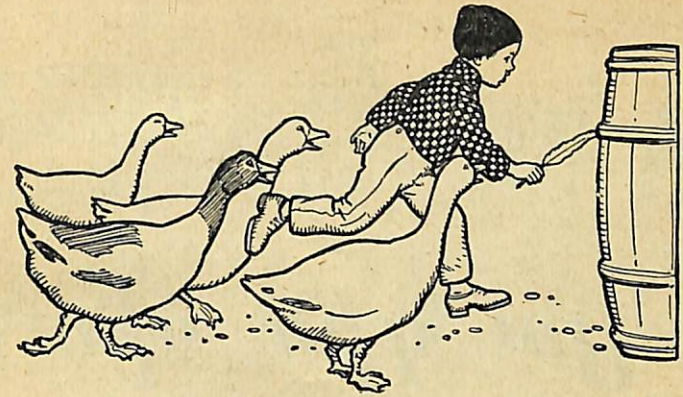
Ե Ե Ե Ե Ե Ե

Կ Կ Կ Կ Կ

Կաթ կալ բակ
Կեռ առ կիթ

Կալ կաթ բակ կիթ

Ս ս Ս ս

Սագ գաս կաս
Սառ առ բալ
Սաթ ես իլ

սագ գաս սաթ սառ

Ն ն

Ն ն ն ն

Նա գին սին
բան գան լան

նա քն սքն գան քան

Ր ր

Ր ր

Սար թեր գիր
կիր սեր լեռ

սար թր կր գր սքր

Ա Լ ի Բ Թ Ռ
Գ Ե Կ Ս Ն Ր

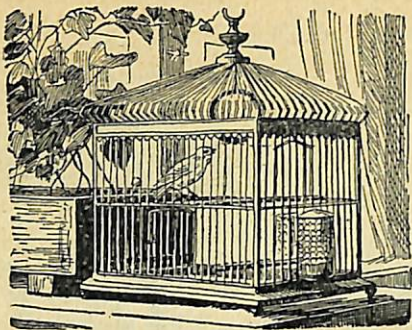
Բալ Թաթ Լաթ

Իլ Ել Բիբ Գալ

Եռ Կաթ Գին

Բայ, Թաթ, Լաթ, Իլ,

Առ, Գրայ, Կայ, Սռ

վ վ

վ վ

վան վար վառ

վիթ վիգ վին

վառ վար վեր

վառ վրն վրկ վաթ վ

դ դ

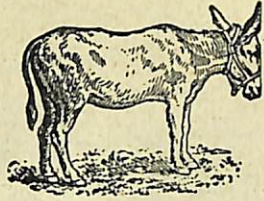
դ դ

դան դաս դար

դեռ դիր բաղ

դան դիր բաղ դրն դա

Դեռ կեր: Դաս առ:
Վեր առ: Վար դիր:

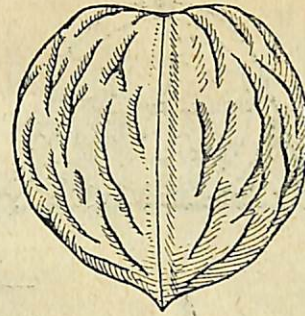

Է Է

Է Էգ սէգ
Էր գեր սեր
գէս վէս վէգ

Սագ է, բաղ է: Կեռ է, գեր է:
Սա գիր է, ան լաթ է:

Ը Ը

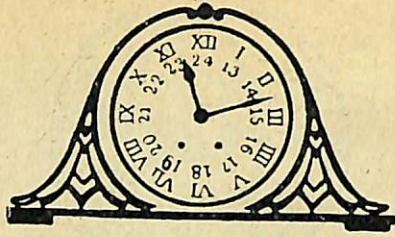

(10006
27944)
10768-54

Ըն-կեր ը-ներ
Կը բա-ներ Կը-
սեր Կը վա-ուեր

Լա-թեր կը կա-րեր: Վար-դալ կը սի-րեր:
Ար-սէն, Վար-դան բա-րի են:

Ժ ժ ԺԺ

ժամ ժրժ իժ

ժիր բիժ գիժ

Ժամ իժ գիժ Ժիր Բիժ Գ

Բ-ժերկան: Գի-ժեր կան: Վեր-ժին, բա-ժակ
սո: Սառան ժիր ժիր կը բանի:

խ խ

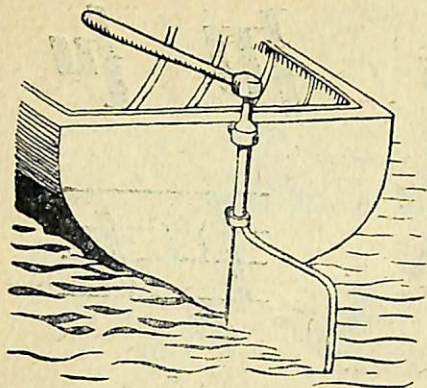
խ խ

խակ խար խեռ

խել ժախ սեխ

խակ խար սեխ խար

Խա-ժակ կը խա-բէ՝ Թէ խակ է բա-լը:
Թա-նը խառ-նէ: Սե-խը վեր բեր:

Ղ ղ

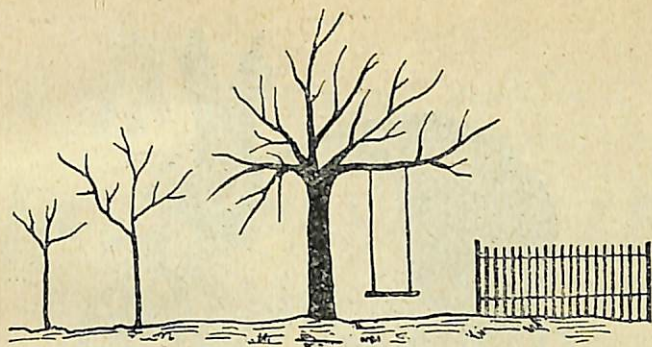
Ղ ղ

Ղեկ եղ գեղ

դեղ թաղ խաղ

ղկ իղ զիղ նիղ խաղ

Սեղան նեղ է: Թաժակ, Վարդան խաղեր
կը խաղան: Թաղէ թաղ, գեղէ գեղ:

Ժ ծ ԺԾ

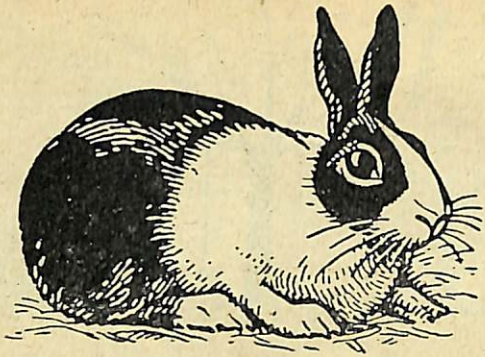
Ժակ ծառ ծեծ

Ժեր ծէս բիծ

զիծ ծիլ

Ժակ ԺԾ Բիծ զիծ Ժիլ

Ժառիս ծիծառ է թառած: Ժեր ծառան
կը ծեծէր: Ժիլ ծիլ արդէն կը ծաղկին:

ճ ճ ա Ն

ճաղ ճառ ճար
ճիգ զաճ լաճ
ճրո լիճ խիճ

Ճաղ ճիգ լաճ խիճ ճրո

Ճե-րին ճար-ը: ճան-ճեր կան, ճա-ճիճեր
ալ կան: Խիճ բեր, զաճ ալ բեր: ճրո
ճրո կը ճր-ուան:

Ռ " Ռոռ

Ռր Ռրս որդ ոճ
Ռ՞վ, կո-ղով
ճոր-ճոր

Բա-րով եր-թաս: Ռր զին, աա-զին: Գող
է, զող է:

Ռի ու

Ռւր բու սուր ուլ
Ռւ-ժեղ ու-ռի

ու բու դուռ բուր ուր

Ռւր կ'եր-թան կո-վեր: Ան-զու-թ ես,
Գուր-զէն: Բալը ինձի բեր, Սուրէն:

Փ փ

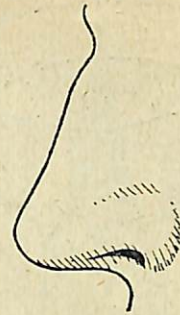
փփփ

Փակ փիղ խոփ
 փոխ փող փուռ
 փոխ-ա-ռու

փակ խոփ փիղ փոխ

Փառնակ, փառախէն փախած գառնուկը
 բեր, փակէ: Փեսան ժիր է:

Ք ք

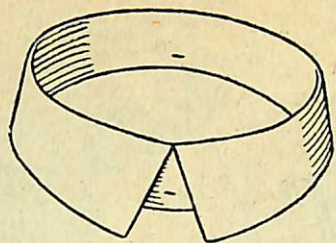

Ք ք

Քար քիթ քով
 Քաղ թոք թուք
 քաղաք քալել

քար քիթ քով թոք թուք

Քարերը քովէ քով կը բերեն: Քանինք
 կող կողքի կը քալեն: Քաղաքէն կու
 գան քալելով:

Օ օ Օօ

օ օ օ օդ բօթ օդ
Օճան օճառ օրօր

օդ բօթ օդ օճառ օրօր

Օր օր, փորրիկ Օննիկ, օր օր: Արօրը ինձի
բեր: Օրէ օր օգերը կը սիրունան:
Բարի եղիր, օգնէ ընկերիդ:

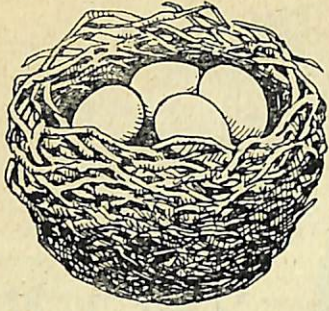
Ջ զ

Չ ջ ջ

Ջիլ եզ զօդ զուր
զով խոզ Ղազար
Նազար Նազիկ

յիլ իլ ղիլ զով խոյ

Նազիկը կը նազէ, նազ կ'ընէ: Ջիլ զիլ կը
լըսեն զանգակը: Ռէզ զէզ կը բերեն եզները:

Հ Տ

Հ հ հ

Հազ Հեզ Հին

Հոս Հով Հոր

Համսիլ Հաճար

հազ հին հով հոր հեզ

Հօ հօ եզներ, հօ հօ: Հեզիկ եզներ ժիր
ժիր կը հերկեն անդերը, հոս կը հերկեն,
հոս կը հերկեն, հօ, հօ:

Չ ձ

Չ չ

Չազ ձախ ձեր

Չէթ ձոր ձող

Փորձել օձիք

չազ չիր չոր չող չուկ

Ար բերեն ձիգ ձիգ ձիերը գարին: Չախ
ձեռքով կը գործէ, ձախիկ է: Լիճերուն օ-
ձերը, ծովերուն ձուկերը:

Մ մ

Մ Մ Մ

Մամ մեր մէկ

Միս մեծ մուկ

Մաճ մերձենալ մանուկ

Մամ մում մեր մէկ միս

Մարիամ, Մարթա, Մինա մանգաղով մեր
գարին կը քաղեն: Մուկին մորթը:

Յ յ

Յ Յ Յ

Յար յորդ յօնք

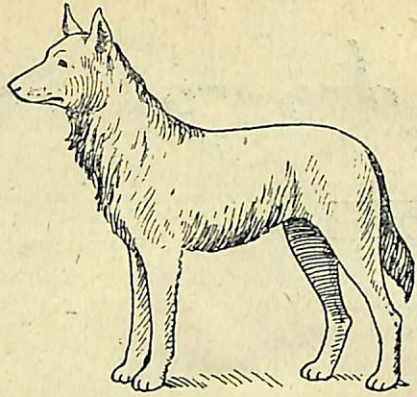
Յեասն յարգի

յոզնակի յորձան

յար կայ փայ յօղ յայ յ

Յակոբ յամառ ընկեր է: Երկու յօնքեր ունիս:

Յուսի ընկերներ մի' ունենար: Ո՞րը յարգի է:

Շ շ Շ

Շար շեղ շէկ շիշ

Շոր շուն յուշիկ

Աշուն շուշան

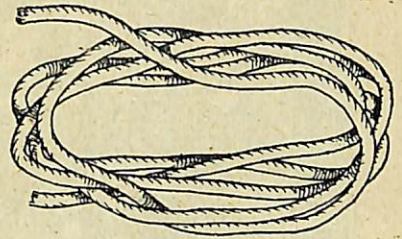
շար շիղ շէկ շուն շիշ

Նուշ կեր, անուշ, անուշ: Ուշ մի գար:

Էշը կը քաշէ կառքին բերը:

Չ չ

Չ

Չար չեչ չէր

Չորս չու ճիչ

Չամիչ Խաչիկ չարիք

չար չիւ չէր չու ճիւ չիւ

Շահէն չար մանչերը կը ծեծէ. կը կանչեն,
կը գոչեն այ, այ, թող չար չըլլան: Չար
ըլլալ շատ գէշ է:

Պ պ *Պ պ*

Պար պեխ պոչ
Հուպ կապ վէպ

Պառկել կապիկ

պապ պիւ պոչ վէպ պ

Պողոսին պապիկը պեխ ունի: Պճճ կը
պայթի: Շունը կապեր են ծառին:

Ջ Ղ

Ջ Ղ

Ջան Ղիղ Ղոջ

Ջուր աջ քաջ

Ջոկել Ջուլթակ

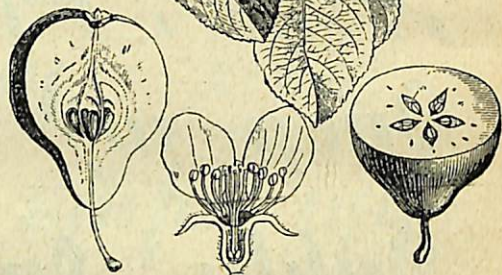
Ջան Ղիղ Ղոջ Ջուր քաջ

Ջորին ճարպիկ է, անվախ յառաջ կը վազէ
Ջանս, շարժէ: Աջ կողմ գնա: Ջուր խմէ
Քաջ եղիբ, Արամ ջան:

Տ տ

Մ Տ տր

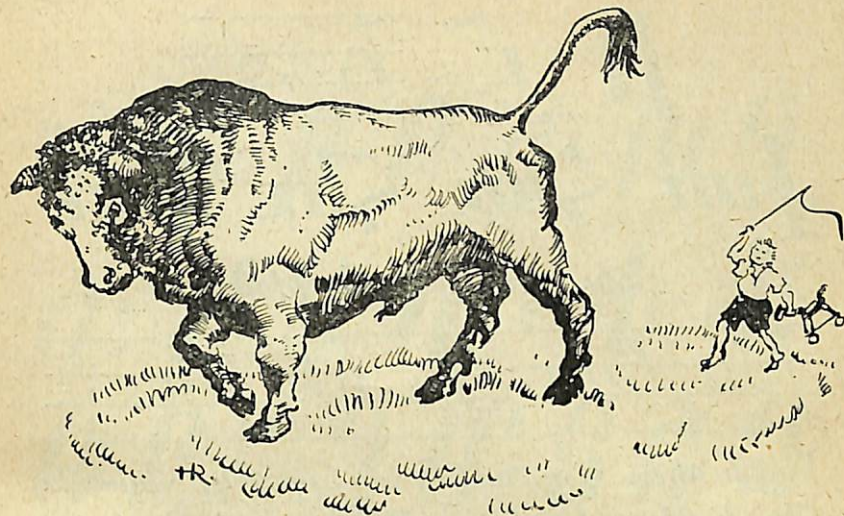

Տաք տեղ տէր

տիկ տող տուն

տաք տեղ տէր տիկ տող

Տիկին տիկին տանտիկին: Ծուտով տուն
եկուր: Ծատ մի՛ ուտեր, Անտուն:

Ց ց Զ ց ց

Ցած ցեց ցից

Ցան-ցա-ռ-ա-ղ-է-պ

ցած ցից ցից ցող ցոյ

Բերանդ բաց, վազէ ջաղաց: Ցորենը ջա-
ղացքին մէջ կ'աղան, հաց կը շինեն:

Ի Լ Դ

Հաւ հաւ հեւ կաւ

ճիւ խաւիծ հաւկիթ

լաւ հաւ քիւ հիւ թիւ ւ

Արժիւները կ'առնուն հաւերը, կը տանին հեւ ի հեւ, լեռներու մէջ կը լափեն անոնք անոնք:

Փ Փ Փ

Փիւօմէն փիւօ

Փրանք օՓ ՓրշՓրշալ

օփ փիւօ փիւ օփ ւ ու

Փիւօն լաւ աղջիկ չէ: Փրշ Փրշ կը Փրշայ ջուրը գետակին. Փրանսական Փրանք:

Քաղուած:

Վ Դ Ի Բ Ժ Խ Ղ

Ժ ճ Ո ՈԻ Փ Գ

Օ Ջ Հ Չ Մ Յ Շ Չ

Պ Ջ Ռ Տ Յ Ի Փ

Վաստ Դասա Էգ

ընկեր Ժամ խակ

ղեկ ճառ ճառ ոխ ուղտ փեղ քիթ
օճ զիլ հազ ձագ մամ յարդ շուն
չար պապ ջուր տաք ցած լաւ օՓ

Այ այ

գայ, կայ, տայ, հիմայ, հինայ:

Հիմայ Սահակ պիտի գայ: Ան գեղէն
եւ կը դառնայ: Ինծի ելակ ընծայ պիտի
տայ եւ շեղի կեռաս, Արայ: Վեց օրէն
Սահակ գեղ պիտի երթայ: Հիմայ գեղին
մէջ լաւ օդ կայ:

Եա եա

լուսնեակ, սարեակ, սենեակ, վեցեակ:

Արուսեակին սենեակին մէջ սարեակ մը
կայ: Ես վառեակը շատ կը սիրեմ: Այսօր
լուսնեակ գիշեր է: Մէկ վեցեակ թաշկինակ
առի: Հմայեակ եղբայրս է:

Եօ եօ

եօթը, արդեօք, եօթանասուն:

Ես եօթը ընկեր ունէի: Մէկը կառքին
տակ ինկաւ եւ մեռաւ: Արդեօք լուր ունին
մեծ մայրիկէս: Մեծ մայրիկդ եօթը ամիս
յառաջ հոս էր:

Իւ իւ

իւղ, գիւղ, հիւր, արիւն պատմութիւն:

Չիւնը եկեր է: Ծառին ճիւղերը ճեր-
մակ են ալիւրի պէս: Աղբիւրը սառեր է:
Սիւնը ձիւնին տակ ինկած է: Ուր երթամ
ձիւն է: Յակոբին հետ ձիւնէ մարդիկ կը
շինեմ: Գիւղի մեր տունը շատ պաղ է:

Ոյ ոյ

բոյս, գոյն, կոյր, քոյր, համբոյր:

«Բարի լոյս, քեզի ոյժ տայ Տէրը», ըսաւ
Պարոյր անգոյն Տիգրանին, որ հիւանդ էւ
անյոյս պառկած էր: Քովը կեցած էր իր
քոյրը, որ գիւղէն դեռ նոր եկած էր:
Տիգրանին բերած էր ընկոյզ եւ կաղին:

Հանելուկ:

1. Մըսէ շամփուր,
Երկաթէ խորոված:

Ու ու

Աստուած, աղուէս, գինուոր:
Աղուոր, առուակ, ձուածեղ:

Հաներուկ:

2. ձերմակ դաշտիկ
Սեւ սեւ հնտիկ
Ձեռքով ցանէ
Լեզուով հնձէ:

Գիրերու կարգը:

Ա ա	Բ բ	Գ գ	Դ դ	Ե ե	Զ զ	Է է
Ը ը	Թ թ	Ժ ժ	Ի ի	Լ լ	Խ խ	Ծ ծ
Ս ս	Շ շ	Չ չ	Պ պ	Ջ յ	Ռ ռ	Տ տ
Վ վ	Տ տ	Ր ր	Յ ջ	Խ խ	Փ փ	
	Ք ք	Օ օ	Ֆ ֆ:			

Գիրերու անունները:

Այբ, Բեն, Գիմ, Դա, Եչ, Զա, Է, Ըթ, Թո, Ժէ, Ինի,
Լին, Խէ, Ծա, Կեն, Զո, Զա, Դատ, Ծէ, Մեն, Յի, Նա,
Շա, Ո, Զա, Պէ, Զէ, Ռա, Սէ, Վեւ, Տին, Րէ, Յո,
Խն, Փիւր, Զէ, Օ, Փէ:

ա ա լ լ ի ի ր ր թ թ

ք ք գ գ ե ե ն ն

ն ն թ թ վ վ դ դ է է

ը ը ի ի խ խ ղ ղ ծ ծ

ճ ճ ռ ռ փ փ ֆ ֆ օ օ

զ զ զ զ ղ ղ ջ ջ

շ շ ղ ղ մ մ լ լ Ս ս

Զ զ ի ի փ փ

Քաղուած:

Աքր, Վատ, Նքո, Պրա,
 Երակն քնածր նուռ Բքր
 որ որս Բուլ ցող կորս
 Չքնքն քակն է սքնք
 Բարք յոյս, քոյր քն
 Եւոցոսաժ պնւոսոք
 Զաւք ֆօքն է սքոքօք
 Արոսպակ սքնքակն է
 Ասիակ քո պքոքք քայ

Կրտադրութիւն:

- , ստորակէտ, ° պարոյկ,
 - միջակէտ, ^ երկար,
 - : վերջակէտ, « » չակերտ,
 - ` բութ, () փակագիծ,
- ... կէտ, կէտ, կէտ:

Աննա, Բարգէն, Գողնոց, Դաւար, Եղնիկ, Զայեր, Էակ,
 Էսեւ, Թաթիկ, Ժուժկալ, Իիկ, Լակնան, Խարխուլ,
 Ժիծեռ, Կոկիկ, Զովհար, Զանձոյթ, Զողանջ, Ծաճանչ,
 Մամիկ, Յայտնի, Նունէ, Շուշան, Որոշ, Զամիչ, Պարապ,
 Զախճախ, Ռուբէն, Սօսի, Վառվառ, Տատրակ, Րոպէ,
 Յանցառ, Իւծիլ, Փոփոխ, Բաղաք, Օրոր, Փըշփըշ:

Հանելուկ:

3. Երկու սիւներ երկար,
 Սիւներուն վրայ տիկ,
 Տիկին վրայ ջաղացք:

Նամակը:

Մայրիկ, շուտ, ինձի նամակի թուղթ մը տո՛ւր: Պէտք է պուպրիկիս նամակ գրեմ:

Բայց, աղջիկ, չէ որ պուպրիկը կարգալ չի գիտեր:

Հոգ չէ, մայրիկ, չէ որ ես ալ գրել չեմ գիտեր:

Աղուէսն ու խաղողը:

Աղուէսը որ թատունկի բարձունքին տեսաւ ոսկի, դեղին խաղողներ: Արքան սիրուն էր տեսքը մեղրահամ ողկոյզներուն: Աւժեղ ոստումներով փորձեց հասնիլ բարձունքը, բայց չյաջողեցաւ: «Թթո՛ւ են ան ողկոյզները, շատ թթո՛ւ են» ըսաւ ու հեռացաւ:

Փոքրիկ գծագրիչը:

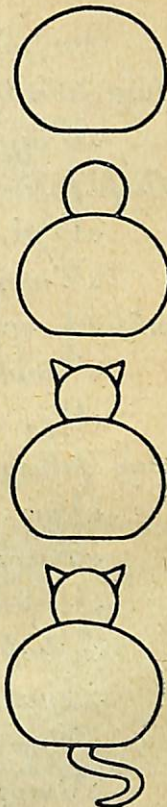
Գիտե՛ս Գուրգէն, ի՛նչպէս կատու կը գծեն: Նայէ, միտ դիր:

Նախ կը գծեմ ուռած, կըլոր հաց մը ճերմակ:

Հացին վըրայ ունկ մը փոքրիկ, եւ կ'ունենամ պայուսակ:

Ունկին վըրայ երկու փոքրիկ սուր ականջներ, ու կ'ունենամ պարկ կամ քրտակ:

Ու պարկին տակ ժապաւէն մը ծածան ծածան ոլորուն, ու կ'ունենամ գրծել ուզած մեր կատուն:

Ի՛նչ խօսեցան անասունները:

Աատուն եկաւ լալազին՝ մեռա՛ւ մեռա՛ւ մեռա՛ւ: Շունը հարցուց՝ ո՞վ, ո՞վ, ո՞վ: Հնդկահաւը պատասխանեց՝ կիկի՛կը, կիկի՛կը: Բազը ողբաց՝ վա՛խ, վա՛խ, վա՛խ եւ սազը սաստեց՝ սաս՛, սաս՛:

Պզտիկ պատմութիւն:

Գոհարիկը շփոթած մօտեցաւ մայրիկին,
վար նետեց սեւուկ աչուկներն ու ըսաւ.

«Մայրիկ, կ'ըսէիր որ պզտիկ պատմութիւններ շատ կը սիրես, իրան»:

«Այո՛, աղջիկ»:

«Կուզես, մայրիկ, պատմեմ՝ քեզի այդ տեսակ պզտիկ պատմութիւն մը»:

«Պատմէ՛, միայն թէ հին չըլլայ»:

«Ո՛չ, մայրիկ, բոլորովին նոր է: Ես ալ նոր իմացայ, ներսը՝ մեր հիւրասենեակը»:

«Լաւ, պատմէ՛ նայեմ»:

«Բայց շատ պզտիկ պատմութիւն է»:

«Ոչ ի՛նչ. աւելի լաւ որ պզտիկ է»:

«Սկսեմ»:

«Սկսէ»:

«Ար ու չկար...»

«Ետքը»:

«Ար ու չկար, ապակի ծաղկաման մը կար... սիրուն ծաղկաման մը... սեղանի վրայ»:

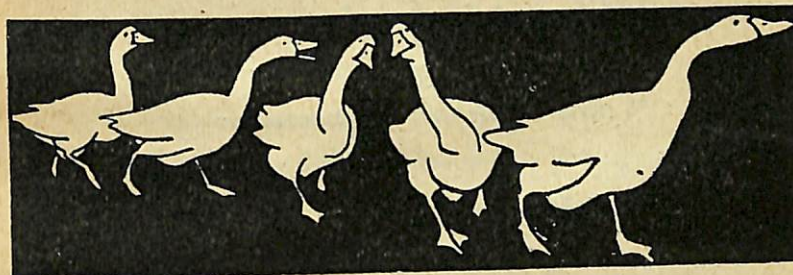
«Լաւ, ետքը»:

«Ետքը... ետքը... այդ ծաղկամանը... կոտրեցի: Բայց ալ չեմ ըներ, մայրիկ, միւս անգամ ամենեւին ձեռք չեմ դպցրներ այդ ծաղկամաններուն»:

Մեղու:

Պրզան պրզան, պրզպրզան,
Պրզտիկ մեղու տրզտրզան,
Գաշտ ու ծովեր կը շըրջիս,
Բարձրիկ սարեր կը թրուչիս,
Ծաղիկներէն գեղատես
Անուշ հիւթեր կը ծրծես
Ու ոտներով թաւամազ
Փոշի առած՝ տուն կու գաս:

Սագեր:

Ո՛ր, ո՛ր կ'երթաք շարան շարան իմ ըսպիտակ սիրուն սագեր, օրօր օրօր աջ ու ձախ:

Առնուն կ'երթաք ձեր հեշտալեր փետրիկները լուալու, ձեր փափկասուն փետրիկները մաքրելու:

Բայց գիտէ՞ք, ո՛ր, կարմիրթաթիկ իմ սագուկներ, պիտի երթան ձեր այդ ազնիւ փետրիկներ:

Իմ բարձերուս, վերմակներուս փափկիկ լեցքը կազմելու:

Փոքրիկ կատուն:

Նայէ, ո՞րքան սիրուն
 է մեր փոքրիկ կատուն:
 Պոչիկ ունի բարակ
 Մազեր կարմիր՝ ճերմակ:

Աչքերն են կայծ, փայլուն,
 Ու տան ամէն անկիւն
 Կուզէ ցերեկ գիշեր
 Գրտնել պարարտ որսեր:

Գրտա՛ւ՛ անսիրտ, անգութ
 Կիչնայ նետի պէս շուտ
 Որսին վըրայ անձար,
 Կ'ընէ պատառ պատառ:

Հանելուկ:

4. Գորզը թափ տալ չես կարող,
 Ոսկին համրել չես կարող:

Պարոն գլխարկը:

Ես ալ արդէն մեծ պարոն եմ», ըսաւ փոքրիկ Գեղամը, դրաւ Գասպար մեծ հայրիկին գլխարկը, հպարտ զոռոզ ելաւ փողոց՝ մեծամոլիկ Գեղամը:

Դէմը ելաւ մեծ հայրիկը ու խնդալով հարց տուաւ գլխարկին. «Պարոն գլխարկ, պարոն գլխարկ, ըսէ տեսնեմ, ո՞ւր կը տանիս իմ սիրունիկ Գեղամն:

Թէ իմանաս . . . :

Յակոբ թաշկինակին մէջ ծրարած հաւկիթ կը տանէր տուն: Ծանապարհին հանդիպեցաւ իր ընկերին:

Թէ իմանաս — ըսաւ Յակոբ — ինչե՞ր կան այս ծրարին մէջ, քեզի անոնց ձուածեղէն կը կերցընեմ:

Հաւկիթ», պատասխանեց ընկերը:

Վայ — զարմացաւ Յակոբ — ի՞նչպէս, ի՞նչպէս իմացար: Հիմայ ըսէ, քանի՞ հաւկիթ. թէ իմանաս՝ բոլոր տանն ալ քեզի կու տամ:

Տասը հաւկիթ», պատասխանեց ընկերը:

Շահեցա՛ր», ըսաւ Յակոբ ապշած զարմացած ու ծրարն ամբողջ տուաւ իսկոյն ամենագէտ իր ընկերին:

Հանելուկ:

5. Յերեկն է տիկին,
 Գիշերն ազատին:

Անուններ, անուններ:

Արամ, Գեղամ, Շամիրամ:
Վահան, Տիրան, Մերուժան:
Արշակ, Սահակ, Արմենակ:
Զուարթ, Նուարդ, Սիրազարդ:
Եզնիկ, Յուսիկ, Դերենիկ:
Շաքէ, Վաչէ, Արմինէ:
Ժիրայր, Նորայր, Աւագայր:
Բակուր, Ծատուր, Պաշատուր:
Բարդէն, Զաւէն, Վարդգէն:
Տաճատ, Տրդատ, Բագարատ:
Զարեհ, Դարեհ, Միրներսեհ:
Զամասպ, Շաւասպ, Համազասպ:
Ատոմ, Թորգոմ, Արոսատոմ:
Օշին, Շիրին, Դարեգին:
Ներսէս, Վարդգէս, Արտաշէս:
Սիմոն, Փիլոն, Մամիկոն:
Անուշ, Հրանուշ, Սիրանուշ:
Գոհար, Նուպար, Նունուֆար:

Հաներուկ:

6. Զորս ոտքը հողին,
Երկու ոտքը կողին:

Աստուծոյ սեղանը:

Գարուեր՝ բարին Աստուած
ըսաւ .

«Սեղան բացէք փոքրիկ
ճիճիներուն համար»:

Եւ խսկոյն կեռասնին ծած-
կուեցաւ կանաչ տերեւներով:
Արթնցաւ փոքրիկ ճիճին,
սկսաւ կրծել թարմ տերեւ-
ներն ու ըսաւ .

«Ո՞վ է պատրաստեր ինձի
համար այս հրաշալի սեղանը»:

Բարի Աստուածը դարձեալ ըսաւ .

«Սեղան բացէք ժիր մեղուին համար»:

Եւ խսկոյն կեռասնին բացաւ իր սպիտակ ծաղիկ-
ները: Մեղուն արթնցաւ արշալոյսին ու տրզորզալով
թռաւ դէպի կեռասնին: Կը թռչէր ծաղիկ ծաղիկ ու
կը ծծէր անուշ անուշ հիւթիկներ:

«Ա՛խ, ի՛նչ անուշ խմիչք է, — կը մտածէր ան
իր փեթակը շտապելով, — աս ո՞վ է պատրաստեր ինձի
համար»:

Եկաւ ամառը: Ու բարի Աստուածն ըսաւ .

«Սեղան բացէք փոքրիկ թռչուններուն համար»:

Եւ խսկոյն կեռասնին վրայ երեւացին թարմ ու

կարմիր պտուղներ: Կուռէին փոքրիկ թռչնակները ու
կը խողային:

«Ախ, ի՛նչ լեցուն սեղան է, աս ո՞վ է բացեր
մեզի համար»:

Աշունը՝ բարի Աստուածն ըսաւ.

«Լիացան ամէնքը, հաւաքեցէք սեղանը»:

Ու ելաւ սառն քամին, թափեց տարաւ դեղնած
տերեւները: Մերկ կեռասներն կը դողար ցուրտէն:

Ծածկեցէք, որ չմնի» — ըսաւ բարի Աս-
տուածը:

Իսկոյն եկաւ ձմեռը ու փափուկ ձիւնով ծածկեց
կեռասներին մերկ ձիւղերը:

Ի՛նչեր ըսին:

Չայներ կը լսեմ... հրացանի հարուած... ձիերու
արշաւ...» ըսաւ խուլը մտածկոտ:

«Տես, ի՛նչ փոշի է... աւաղակներ են... յելուզակներ
են...» ըսաւ կոյրը անհանգիստ:

«Ի՛նչու ենք կեցեր... վտանգ կայ, վտանգ... փախ-
չինք, շուտ փախչինք...» ըսաւ կաղը խռոված:

Հանելուկ:

7. Չին գնաց
Թամբը մնաց

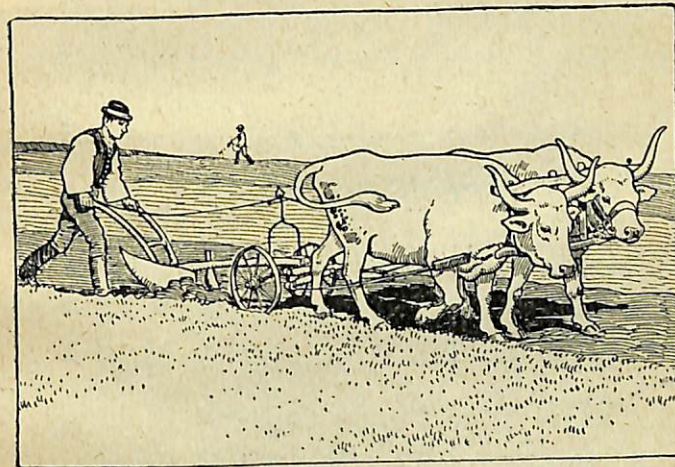
Իմ շապիկս:

Այ իմ շապիկ,
Կարմիր շապիկ,
Ի՛նչ շուտ եղար
ծըւիկ ծըւիկ:

Ախ իմ շապիկ,
Ջան իմ շապիկ,
Ի՛նչպէս հագնիմ
Մս քեզ շապիկ:

Ախ իմ շապիկ,
Վախ իմ շապիկ,
Բաց է միսս
Ջան իմ շապիկ:

Մշակին երգը:

Ահա՛ ծագեց կարմիր արեւ,
Տար ու պայծառ է օրը,
Դէ՛, քաշեցէք, սիրուն եղներ,
Յառա՛ջ տարէք արօրը:

Վարը վարենք, ահօս փորենք,
 Խոր ահօսներ հողին մէջ,
 Սերմը ցանենք, որ հունձ հընձենք,
 Յորեն զիգենք կալի մէջ:
 Կու դայ ձրմեռ — մենք վախ չունինք —
 Ուրախ կ'անցնի մեր օրը,
 Ուտելու միշտ պաշար ունինք:
 Լի եւ կուշտ է մեր փորը:
 Դէ, քաշեցէք, սիրուն եզներ,
 Շուտով վարենք արտերը,
 Թող չըսեն մեր զըրացիքը,
 Թէ ծոյլ են ձեր եզները:

Հինգ մատները:

Ճկոյթն ըսաւ՝ Եկէք ուտենք:
 Մատնեմատն ըսաւ՝ Ի՞նչ ուտենք:
 Միջնամատն ըսաւ՝ Աստուած կու տայ:
 Յուցամատն ըսաւ՝ Թէ որ չտայ:
 Բութ մատն ըսաւ՝ Կը գողնանք կ'ուտենք:

Աստուած բարկացաւ, իսկոյն հարուածեց բութ մատն
 անդղամ, բաժնեց միւս մատներէն, ու հրամայեց որ ծառայէ
 միւսներուն:

Մանուշակը:

Այ մանուշակ	Թուփերուն տակ
Իմ անուշակ,	Պահուած մենակ,
Ո՞րքան լաւ դաս	Խօնարհ, անտես,
Ինձի կու տաս:	Բոյր կ'արձակես:
Կակաչին պէս	Կ'ուզեմ ես ալ
Յուցամոլ չես,	Քեզ պէս ըլլալ,
Բոյրիդ համար	Այ մանուշակ
Չես պարծենար:	Իմ անուշակ:

Աոյրերու կարծիքը:

Չորս ընկերներ, չորսն ալ կոյր, հսկայ փիղին դէմը ելան:
 Մին շոշափեց ահեղ մարմինն ու ըսաւ՝ « Զգո՛յ՛ջ զգո՛յ՛ջ,
 պատ, պատ կայ հոս »:
 Երկրորդը, որ լեռնանման հսկայ փիղին ոտքն էր
 բռներ, ըսաւ ժպտուն՝ « Ի՞նչ պատ, ընկեր, կո՞ճղ է, կո՞ճղ
 է, տո՛ւր ձեռքդ հոս ու շոշափէ »:
 Երրորդ կոյրը, որուն ձեռքն էր դիպեր յանկարծ մեծ
 հսկայի կնձիթին, սարսափահար ձայն արձակեց՝ « Ի՞նչ կը
 կենաք, ի՞նչ կը վիճէք, օձ է, օձ է ահաւոր, փախչինք
 շուտով, տուն երթանք »:
 Մինչ չորրորդը, որ հսկային պոչն էր բռներ, խնդաց
 կո՛ւշտ կո՛ւշտ ու ըսաւ. « Իրաւ կոյր էք, ընկերներ, ո՛չ պատ
 կայ հոս, ո՛չ կոճղ կայ հոս եւ ո՛չ ալ օձ, պարզ չուան է
 վերէն կախուած »:
 Ու վիճելով միաբերան ետ դարձան տուն մեր չորս
 կոյրերն ու հսկայ փիղը չճանչցան:

Քաջ կատուն:

Կըլայ կըլայ այժ մը կըլայ. կերթայ սառոյցին վրայ կը խողայ, կը սահի կէյնայ. ոտքը կը կոտրի. կը դառնայ կըսէ:

— “Սառոյց, դուն շահ ուժով ես:”

Սառոյցը կը պատասխանէ՝

— “Եթէ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . արեւը զեւ չէր հալեցներ:”

Այժը կըսէ՝

— “Արեւ, դուն շահ ուժով ես:”

Արեւը կը պատասխանէ՝

— “Որ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . ամպը զեւ չէր ծածկեր:”

Այժը կըսէ՝

— “Ամպ, դուն շահ ուժով ես:”

Ամպը կը պատասխանէ՝

— “Հո՛ւ հո՛ւ, որ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . քամին զեւ չէր փարատեր:”

Այժը կըսէ՝

— “Քամի, դուն շահ ուժով ես:”

Քամին կըսէ՝

— “Հէ՛հ, որ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . պատի ձեղքը չէի մտներ:”

Այժը կըսէ՝

— “Պատի ձեղք, դու շահ ուժով ես:”

Պատի ձեղքը, կը պատասխանէ՝

— “Թէ որ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . մուկը զեւ չէր աւերեր:”

Այժը կըսէ՝

— “Մուկ, դուն շահ ուժով ես:”

Մուկը կը պատասխանէ՝

— “Որ ես ուժով ըլլայի՛ր . . . կատուն զեւ չէր բռներ:”

Այժը կըսէ՝

— “Կատու, դուն շահ ուժով ես:”

Կատուն կը պատասխանէ՝

— “Ուժով եմ, ուժով եմ.

Պարոններու մուշտակն եմ,

Տիկիներու շուշտակն եմ,

Չմեռը թոնիրի վրայ կը քնանամ,

Ամառը տանիքի վրայ կը ննջեմ,

Փրշտ թէ ընեն ծառ կը թռչիմ:”

Հաներուկներ:

8. Բողբը փուշ,
Միջուկը նուշ:

9. Աչուկներ, աչուկներ,
Ոսկի, արծաթ աչուկներ,
Յերեկը քուն
Գիշերն արթուն:

Գարուն:

Ծաղկեր են կըրկին
 Անտառն ու այգին.
 Կը Ֆըշայ ու ժգին
 Զուրը գետակին:

Սիրուն թըռչուններ
 Համերդ են կազմեր.
 Արտէն ու դաշտէն
 Կ'երգեն, կը կանչեն:

Թիթեռներն ուրախ
 Կը թըռչին նորէն.
 Զան, տեսքիդ մատաղ,
 Գարուն է արդէն:

Ամառ:

Ամառ է ամառ.
 Երկինքը՝ պայծառ.
 Ու խընկանուէր
 Ծաղկած են դաշտեր:

Ու կեփին ցեղ ցեղ
 Պըտուղներ համեղ,
 Յորենն ու գարին
 Ոսկի կը դեղնին:

Քանի ամէն տեղ
 Դեռ կ'իշխէ ամառ,
 Երգ, պար ու գեղգեղ
 Թող հընչեն պայծառ:

Աշուն:

Աշուն է աշուն.
 Բերքը դաշտերուն
 Կը կըրեն ամբար
 Զմեռուան պաշար:

Տըխուր ես աշուն.
 Տերեւներ նաշխուն
 Կը թափին վէտ վէտ
 Կը կորչին անհետ:

Երեսն երկընքին
 Ամպեր կ'երեւան
 Անվերջ արխրագին
 Դըրեւ կարաւան:

Զմեռ:

Փափուկ ըսպիտակ
 Վերամահներու տակ
 Խոր քուն են մըտեր
 Լեռներ ու դաշտեր:

Լուռ է, անբընակ
 Բընութիւնն համակ.
 Կը սուրայ ու ժգին
 Խօլական քամին:

Թոնիրին մօտիկ
 Կը ծկուած անհամբեր
 Կ'երազեն մարդիկ
 Գարուն լուսաբեր:

Ծիծեռնակ:

Բարով եկար, այ ծիծեռնակ, մեզ
գարնան նրշան բերիր, մեր սրտերուն
ուրախութիւն:

Մեր տունն իջեր, այ ծիծեռնակ,
ու մեր պատին բոյնիկդ դիր: Հազար
ցաւեր սիրտս են ճմլեր, քեզն պիտի
գանգատիմ այսօր, բոլոր ցաւերս
պիտի պատմեմ քեզն, ծիծեռնակ,
մեր ծիծեռնակ:

Երբ դուն գացիր, դուն մեր քիւէն
երբ հեռացար, սաստիկ ցուրտ հովեր
փչեցին ու ծաղիկներս չորցուցին:

Պայծառ երկինք մութ գոյն առաւ, պայծառ արեւ խաւարե-
ցաւ, ձմեռն եկաւ ու սպիտակ ձիւն, ձիւն տեղաց կանաչա-
զեղ մեր դաշտերուն վրայ:

Այ ծիծեռնակ, բարով եկար, մեզն գարնան նրշան
բերիր, մեր սրտերուն ուրախութիւն:

Փոքրիկ ճր ճր:

Կարմիր վարդ ու լայն տերեւ
Բացուեր ես մեր տան վերեւ.
Քանի կայ պարտեզ տերեւ
Այնքան կ'ուզեմ քեզ արեւ:

Դաշտերդ:

Լուսնեակն անուշ, հոյն անուշ
Շինականին քունն անուշ:
Յաթեց լուսնեակն երկրնքէն,
Հովուի սրբինգն էր անուշ:
Հօտաղն եղներ կարածէ,
Մաճկալ պառկեր՝ քունն անուշ:
Մեղմիկ քամին կը փչէ,
Ժովային հոյն էր անուշ:
Դաշտեր, ձորեր մընջեր են,
Գլզան ջրերու ձայնն անուշ:
Հաւեր թըռան իրենց բոյն,
Սոխակին տաղն էր անուշ:
Անմահական հոտ կու տայ
Քեաֆուր վարդին հոտն անոյշ:

Յորեն եւ գարի:

Գիւղացին երկու արտավար հող ունէր: Միոյն մէջ
ցորեն ցանեց, իսկ միւսին մէջ գարի: Յողուններն աճե-
ցան, բարձրացան ու հասկեր արձակեցին:

Օր մը Գարին սկսաւ խօսիլ. Յորեն եղբայր մեր տէրը
շատ զէշ տեղ ցաներ է մեզ, այս գիւղը շատ աղքատ է,
ոչ ոսկի ունի, ոչ արծաթ: Ո՞վ պիտի ճանչայ մեր
յարգը եւ զին պիտի տայ մեզն: Արի, Յորեն եղբայր,

հեռանանք այս զիւղէն ու երթանք այնտեղ, ուր ոսկի կայ առատ»:

Յորենը լսեց իր զրացւոյն ապուշ զանգատը ու պատասխանեց լըջութեամբ. «Շատ կը ցաւիմ, Գարի եղբայր, որ միայն քիստերդ ես երկարեր, իսկ խելքդ մնացած է կարճ: Ինչո՞ւ շըջնք ոսկւոյ ետեւէն, մեր արժէքն այնքան մեծ ու այնքան բարձր է, որ ոսկին ինքն անձամբ կու գայ մեր ետեւէն: _____

Հանելուկներու լուծումը:

1. = մատանի, էջ 41: — 2. = զիրք, էջ 42: — 3. = ոտք, փոր եւ բերան, էջ 45: — 4. = երկինք եւ աստղեր, էջ 50: — 5. = անկողին, էջ 51: — 6. = ձի եւ ձիաւոր, էջ 52: — 7. = կամուրջ, էջ 54: — 8. = աչք, էջ 59: — 9. = աստղեր, էջ 59:

Աղօթք:

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղեցի անուն քո: Նկեսցէ արքայութիւն քո: Նղեցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազօրդ տուր մեզ այսօր: Նւթող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Նւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս, ամէն:

57

1823

ԳԻՆՆ Է

Զուից. Ֆր. 1.20

ՄԵԻՊԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

2013

4140

« Ազգային գրադարան

NL0060825

